

snel, zodat de optimale omstandigheden voor de ontwikkeling van de larven van zeer korte duur waren. Bovendien heeft de snelle verzoeting en de geringe omvang van de rivierloop een snelle verspreiding van de zoetwatervissen bevorderd, zodat deze natuurlijke vijanden de aantallen muggenlarven binnen bepaalde grenzen hebben kunnen houden. Het biologisch evenwicht in deze biocoenose heeft zich in korte tijd kunnen instellen. In het IJsselmeer waren hier enige jaren voor nodig, waardoor muggenplagen konden ontstaan. Eigenaardig is, dat haften zich, volgens mededeling van de vissers, in 1954 wel massaal ontwikkelden, hoewel hun larven

eveneens tot visvoedsel dienen. Deze dieren leven echter meer aan de ondiepe oevers waar de meeste vissen zich niet ophouden.

Tenslotte noemen we nog de vogels, die op en langs de Brielse Maas werden aangetroffen. In Februari 1955 werden honderden Meerkoeten en Toppereenden op het water gezien. In kleine aantallen waren aanwezig: Kuifeend, Fuut, Aalscholver, Roodkeelduiker, Mantelmeeuw, Zilvermeeuw, Kapmeeuw. Aan de zuidoever zaten hier en daar Bonte kraaien, Spreeuwen, Kramsvogels, Eksters, een Blauwe reiger en een Groene specht.

Litteratuur:

Veranderingen in de Flora en Fauna van de Zuiderzee (thans IJsselmeer) na de afsluiting in 1932, uitg. Ned. Dierk. Ver. 1954.

NIEUWE VONDSTEN VAN ZELDZAME PLANTEN IN NEDERLAND IN 1954

S. J. VAN OOSTSTROOM en TH. J. REICHGELT.

Van vele zijden mochten wij ook dit jaar weer opgaven van nieuwe vindplaatsen van zeldzame soorten en merkwaardige vindplaatsen van minder zeldzame ontvangen. Zij zijn voor een groot deel in deze lijst verwerkt. Ook enige oude vondsten, die nog niet eerder in de Nederlandse literatuur werden vermeld, zijn opgenomen. Allen, die op enigerlei wijze medewerkten aan de totstandkoming van de lijst, zijn wij daarvoor erkentelijk. Evenals in vorige jaren zullen wij ook nu weer gaarne opgave van vondsten ontvangen aan ons adres: Rijksherbarium, Nonnensteeg 1, Leiden.

Voor de namen van vaak in de lijst voor-

komende vinders gebruikten wij de volgende afkortingen: (B.) voor Dr D. Bakker te Ens, N.O.-Polder; (C.) voor E. W. Clason te Groningen; (de J.) voor Prof. Dr S. E. de Jongh te Leiden; (M.T.J.) voor M. T. Jansen te Veenendaal; (K.) voor J. H. Kern te Leiden; (v. O.) voor Dr S. J. van Ooststroom te Oegstgeest; (v. d. P.) voor D. T. E. van der Ploeg te Akkerwoude, Fr.; (R.) voor Th. J. Reichgelt te Leiden; (Unio) voor Excursie Kon. Ned. Botanische Ver.; (de V.) voor A. de Visser te St-Laurens, Zeel.

Lycopodium complanatum L. var. *chamaecyparissus* (A. Br.) Döll; Bakkeveen (v. d. P. en Ir J. Vlieger).

- Isoetes tenella* Lem. ; Heelder Peel, L. (J. van der Veer, opg. Staatsbosbeheer).
- Equisetum arvense* L. × *fluviatile* L. (*E. × litorale* Kühlew.); Dalfsen (Unio); Vogelenzang (v. O.); Leiden, Nieuweroord (v. O.).
- Equisetum variegatum* Schleich. ; Buren, Gld., kleigroeve (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer).
- Asplenium adiantum-nigrum* L. ; Grathem, L., op muur (J. van der Veer, opg. Staatsbosbeheer).
- Cystopteris filix-fragilis* (L.) Borb. ; Nijkerk, op oude muur (M. T. J. en v. d. P.); Leiden, wallekant (P. W. Leenhouts).
- Dryopteris linnaeana* C. Chr. ; Havelterberg, 1953 (J. de Smidt, opg. Staatsbosbeheer).
- Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. ; Warmond, op stenen brug (K. en v. O.).
- Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. × *incana* (L.) Moench (*A. × pubescens* Tausch); Ede (M. T. J.), overgeplant naar De Klomp (M. T. J.).
- Myrica gale* L. ; duinen Amsterd. Waterleiding, Oosterveld (K. en v. O.); nog niet vermeld op het verspreidingskaartje in Blumea 2, 1935, p. 16.
- Polygonum bungeanum* Turcz. ; Kruiningen, adv. met Koreamatten (de V.).
- Polygonum hydropiper* L. × *minus* Huds. (*P. × subglandulosum* Borb.); Epen, L., Elzeterbos, kaalslag (R.).
- Polygonum polystachyum* Wall. ex Meissn. ; Enschede, bouwterrein (A. J. Faber); Veenendaal, bij wolfabriek (A. P. de Kleuver).
- Polygonum sachalinense* F. W. Schmidt ; Bingerden bij Doesburg (M. T. J.); Remmerstein bij Rhenen, talrijk, sinds vele jaren (A. P. de Kleuver); Vogelenzang, wegrand (K. en v. O.); id. (P. Cornet).
- Axyris amaranthoides* L. ; duinen Amsterd. Waterleiding, aan het Westerkanaal (W. J. C. de Koning).
- Chenopodium giganteum* Don ; Kruiningen, adv. met Koreamatten (de V.).
- Chenopodium vulvaria* L. ; Oostelijk Flevoland, bij de Hardersluis (J. Diender en B.).
- Phytolacca esculenta* Van Houtte ; Enschede (H. H. Prell); Ellekom (A. J. Faber); Steyl, L. (I.V.O.N. exc.).
- Claytonia sibirica* L.; Wassenaar (P. Zonderwijk).
- Montia fontana* L. ssp. *rivularis* (C. C. Gmel.) Schuebl. et Mart. ; Ballo, Dr., 1952 (C.); in De Levende Natuur 56, 1953, p. 216 vermeld als *M. lamprosperma*; Onnen, Gr. (C.); Vries-Zuidlaren (C.); Gasteren (C.); Norg (C.).
- Cucubalus baccifer* L. ; Doornenburg, 1953 (C.).
- Dianthus deltoides* L., met witte en zeer licht rose bloemen; Oosterdalfsen, Ov. (Unio).
- Honckenya peploides* (L.) Ehrh. ; Leiden, stationsterrein, op aangevoerd zand (de J., K., v. O. en R.).
- Silene muscipula* L. ; Grave, bij graansilo (B. Reichgelt en R.).
- Tunica prolifera* (L.) Scop. ; aan de Z.-zijde van de Ketelmond, bij steenhopen (Unio); Waalsdorp, 1953 (Prof. Ir J. L. van Soest).
- Vaccaria pyramidata* Med. var. *grandiflora* (Fischer) Celak. ; Waalsdorp, 1951 (Prof. Ir J. L. van Soest); Rotterdam, bij meelfabriek (de J., K. en v. O.).
- Euphorbia lathyris* L. ; Milsbeek, gem. Ottersum, ruderaal op heide (R. Tolman).
- Euphorbia platyphyllos* L. ; Woerden (D. van Delen).
- Callitriche autumnalis* L. ; N.O.-Polder, De Voorst (B.).

- Aconitum lycoctonum* L. ssp. *vulparia* (Rchb.) Sch. et Kell.; Wylre, L. (R. J. Hoogervorst, opg. Staatsbosbeheer).
- Anemone nemorosa* L. var. *alboplana* Silva Tar. et Schneid.; Oenkerk, Heemstra State, 1953 (M. T. J.); Oudkerk, De Klinze, 1953 (id.).
- Anemone ranunculoides* L.; bij Huize Amerongen (M. T. J. en A. P. de Kleuver).
- Corydalis cava* Schw. et Körte; Vollenhove, Old Ruitenborg (B.).
- Corydalis solida* (L.) Sw.; Oosterwierum, Fr. (v. d. P.).
- Corydalis solida* (L.) Sw. var. *integrata* Godr.; Noordwijk (K. en R.).
- Fumaria boraei* Jord.; Amerongen (M.T.J. en v. d. P.); id. (P. Zonderwijk en R.).
- Glaucium flavum* Crantz; tussen Kijkduin en Monster (R. M. van Urk).
- Papaver hybridum* Lamk.; Grave, bij graansilo (B. Reichgelt en R.).
- Bunias orientalis* L.; Zevenaar, bij de molen (E. E. van der Voo).
- Cochlearia officinalis* L.; Oostpolder, Noordlaren, gem. Haren, Gr., ruderaal (C.).
- Lepidium neglectum* Thell.; Woerden (E. E. van der Voo).
- Lepidium neglectum* Thell. var. *angustivalve* Henr. et Kloos; Rotterdam (de J.).
- Lobularia maritima* (L.) Desv.; Deventer, verwilderde sierplant (v. O.).
- Nasturtium officinale* R. Br.; Ellekom, slootje in het IJsseldal (E. E. van der Voo); Epen, L., 1951 (de J.); deze soort is vermeld, omdat de verspreiding ervan hier te lande nog onvoldoende bekend is.
- Rapistrum rugosum* (L.) All. ssp. *orientale* (L.) Rouy et Fouc.; Rotterdam, meelfabriek (de J., K. en v. O.).
- Sisymbrium loeselii* L.; aan de Rijksweg tussen Arnhem en Westervoort (B. H. J. Rikkink).
- Sisymbrium pyrenaicum* (L.) Vill.; Leiden, ruigte (de J.).
- Sisymbrium wolgensense* Bieb.; Dalfsen, ruderaal plek bij het station (Unio).
- Viola canina* L. × *stagnina* Kit. (*V. × ritschliana* W. Beck.); Woerden, blauwgrasland, 1953 (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer).
- Viola odorata* L., met witte bloemen; Oostkapelle, Zeel. (de V.).
- Viola stagnina* Kit.; Woerden, blauwgrasland, 1953 (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer).
- Tillaea muscosa* L.; Wilp, Geld., Kleine Noordijk (Jhr W. C. van Heurn).
- Parnassia palustris* L., met 6-tallige bloemen; Terschelling, Bosplaat (M. J. A. Bergman).
- Alchemilla acutiloba* Opiz; Peizermade, ten Z.W. van Groningen, 1953 (opg. C.).
- Potentilla anglica* Laich. × *erecta* (L.) Rauschel (*P. × suberecta* Zimmeter); Broekpollen bij Akkerwoude, Fr. (v. d. P.); Dalfsen (Unio); Bergeijk, N.-Br. (de J.).
- Potentilla anglica* Laich. × *reptans* L. (*P. × mixta* Nolte); Dalfsen (Unio).
- Potentilla recta* L.; Hemrik bij Glimmen, gem. Haren, Gr., wegrand, handhaaft zich daar al sedert enkele jaren, 1953 (C.); Waarder, aan Rijksweg 12 (E. E. van der Voo).
- Rubus laciniatus* Willd.; Baarn, 1944 (H. H. Prell); Oranjezon, gem. Vrouwenpolder (de V.).
- Lathyrus sylvestris* L.; duinen van de Amsterd. Waterleiding, bij de Oranjekom (K. en v. O.).
- Ononis spinosa* L., met lila bloemen; Kattendijke, Zeel. (de V.).
- Trifolium angustifolium* L.; Tilburg, wolwasserij (v. O. en R.).
- Trifolium aureum* Poll.; aan de Z.-zijde

- van de Ketelmond, bij steenhopen (Unio).
- Trifolium pratense* L. var. *vinosum* Van Soest; Oegstgeest, Oudenhofpolder (v. O.).
- Vicia benghalensis* L.; tussen Noordwijk en Noordwijkerhout (de J.).
- Vicia sepium* L., met witte bloemen; Linschoten, aan de Rijksweg (W. Caron).
- Epilobium adenocaulon* Hausskn.; Dalfsen, wegrand in het Vechtdal (Unio); Halle, gem. Zelhem (K.); N.O.-Polder, in bos op veen ten W. van de Middelbuurt van Schokland (Unio); id., keileemgebied bij kamp De Voorst (Unio); Rozenburg, langs de Brielse Maas (B.).
- Epilobium adenocaulon* Hausskn. × *parviflorum* Schreb.; N.O.-Polder, keileemgebied bij kamp De Voorst (Unio).
- Epilobium adnatum* Griseb. × *parviflorum* Schreb. (*E.* × *weissenbutgense* F. Schultz); N.O.-Polder, in bos op veen ten W. van de Middelbuurt van Schokland (Unio); id., keileemgebied bij kamp De Voorst (Unio).
- Epilobium lanceolatum* Seb. et Mauri; Rozenburg, langs de Brielse Maas (B.).
- Epilobium obscurum* Schreb. × *parviflorum* Schreb. (*E.* × *dacicum* Borb.); Hierdense Beek, langs de benedenloop (B.).
- Epilobium palustre* L. × *parviflorum* Schreb. (*E.* × *rivulare* Wahlenb.); in het Goor bij Doornspijk (B.).
- Epilobium parviflorum* Schreb. × *roseum* Schreb. (*E.* × *persicinum* Rchb.); Epen. L., aan de W.-zijde van het Elzeterbos (R.).
- Oenothera biennis* L. var. *leptomeres* Bartlett; Maastricht, Bosscherveld (Br. Maurentius).
- Myriophyllum alterniflorum* DC.; Eelderwolde, 1953 (C.).
- Erodium glutinosum* Dum.; Oostelijk Fle-
voland, bij de Ketelhaven (B.).
- Geranium pratense* L.; Amerongen, weiland aan de Rijn, 1953 (P. Zonderwijk).
- Cornus alba* L.; Dalfsen, verwilderd in het bos tegenover het Huis Den Berg (Unio).
- Ammi majus* L.; Rotterdam, meelfabriek (de J., K., v. O. en R.).
- Eryngium campestre* L.; Garnwerd, Gr., droge, vroegere zeedijk langs het Reitdiep, 1950 (Mej. T. Dijkema); idem, 1953 (C.).
- Trientalis europaea* L.; Hoge Veluwe, Hoenderlo, 1953 (J. A. E. de Kleuver).
- Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng.; Terschelling, bij de Noordsvaarder, 1953 (H. C. Wesseling, S. de Vries, opg. Staatsbosbeheer).
- Convolvulus arvensis* L. f. *duplicato-lobatus* Casp.; Den Dolder (R. Tolman).
- Cuscuta campestris* Yuncker; Naarden, in kwekerij, op *Callistephus chinensis* (J. J. Kleuver).
- Cuscuta gronovii* Willd.; Groene Landen in de Ooy bij Nijmegen, Waaloever, 1947 (Joh. Jansen en R.); Sleeuwijk, griend, 1943 (K.).
- Cuscuta lupuliformis* Krocke; Lent, Waaloever ten O. van de Waalbrug; Weurt; Beuningen (opg. K. en R.); Haalderen, gem. Bemmelen, in de uiterwaarden, 1943 (Joh. Jansen en R.); Wely, gem. Doodewaard, Waaloever, 1944 (Joh. Jansen en R.); aan de Nieuwe Merwede, buitendijks van de polder Tongplaat (K. Kimstra); Heveadorp bij Doorwerth, aan de Rijn (B. J. J. R. Walrecht). Zie ook C. J. Verhey in De Levende Natuur 58, 1955, p. 102-103.
- Lappula myosotis* Moench; duinen Amsterdamse Waterleiding, bij tramhalte Waterleiding (R. J. Sanders).
- Myosotis sylvatica* Ehrh. ex Hoffm.; Leiden, Nieuweroord, verwilderend (v. O.).

- Omphalodes linifolia* (L.) Moench; Noordwijk, 1915 (J. H. van Burkom).
- Datura stramonium* L. var. *chalybaea* Koch; Leiden (de J.).
- Solanum dulcamara* L., met witte bloemen; langs de Waal tegenover Druten (Chr. G. van Leeuwen); id., met lichtlila en witte bloemen, Den Dolder, stortplaats van de spoorwegen (R. Tolman).
- Solanum rostratum* Dunal; Remmerden bij Rhenen (A. P. de Kleuver, opg. M.T.J.).
- Solanum triflorum* Nutt.; tussen Kijkduin en Monster (R. M. van Urk); Tilburg, wolwasserij (v. O. en R.).
- Digitalis lutea* L.; 's-Gravenhage, ruderaal (Prof. Dr L. van der Pijl).
- Linaria bipartita* (Vent.) Willd.; Eerbeek, bij maalterij (Mej. L. Muller).
- Linaria elatine* (L.) Mill.; spoordijk ten W. van station Vlodrop (C.).
- Scrophularia vernalis* L.; Oostpolder, Noordlaren, gem. Haren, Gr., stortplaats, 1953 (C.).
- Verbascum blattaria* L.; Rotterdam, ruderaal, 1953 (J. A. W. Lucas).
- Veronica filiformis* Sm.; Haren, Gr., in weiland (Mej. Dr J. Th. Koster).
- Veronica hederifolia* L., met witte bloemen; Leiden, Nieuweroord (v. O.).
- Verbena bonariensis* L.; Leiden, spontaan in tuin (H. J. van der Reyden).
- Glechoma hederacea* L., met paarsrode bloemen; Oranjezon, gem. Vrouwenpolder (de V.).
- Mentha arvensis* L. \times *longifolia* (L.) L. of \times *niliaca* Jacq. (*M. \times dalmatica* Tausch); Swalmen, 1951 (Unio).
- Gentiana amarella* L. ssp. *uliginosa* (Willd.) Hegi; Cadzand (de V.).
- Asperula orientalis* Boiss. et Hohen.; Leiden, 1952 (de J.).
- Phyteuma nigrum* F. W. Schmidt, met zuiver witte bloemen; Taarlo, Dr., dal van de Drentse A (C.).
- Achillea millefolium* L., met weinig of zonder straalbloemen; Renesse (B. J. J. R. Walrecht).
- Ambrosia elatior* L.; Bussum, spontaan in tuin (Jhr F. C. van Heurn); Tilburg, wolwasserij, 1953 (de J., K. en v. O.).
- Ambrosia psilostachya* DC.; Harskamp, 1952 (M. T. J.).
- Ambrosia trifida* L. f. *integriifolia* (Müll.) Fern.; 's-Graveland, Boekesteyn (J. Rombouts).
- Anthemis tinctoria* L.; Son, N.Br., verlaten leemkuil van steenfabriek (C. Vinken).
- Aster tripolium* L.; Scheveningen (R. M. van Urk; nog niet vermeld op verspreidingskaartjes in Blumea 2, 1935, p. 4; De Levende Natuur 41, 1937, p. 276 en Ned. Kruidk. Arch. 49, 1939, p. 317).
- Aster versicolor* Willd.; Lopik, langs de Lek (D. van Delen).
- Bidens connatus* Mühlenb. var. *anomalus* Farwell; Rotterdam, langs de Delftshavense Schie, 1930 (K.); dit blijkt de eerste vondst in Nederland van deze var. te zijn; vgl. De Levende Natuur 57, 1954, p. 233; Oegstgeest (v. O. en R.); Warmond (v. O.).
- Bidens frondosus* L.; Bakkeveen, Voorwerk (v. d. P.); Broekhuizen, N. W. van Dalfsen, in zandgroeve (Unio); Rotterdam, meelfabriek (de J., K. en v. O.).
- Centaurea algeriensis* Coss. et Dur.; Rotterdam, meelfabriek (de J., K., v. O. en R.).
- Chrysanthemum leucanthemum* L., zonder straalbloemen; Epen, L. (v. O.).
- Cirsium dissectum* (L.) Hill; N.O.-Polder, omgeving van Urk, 1950 (B.).
- Cirsium oleraceum* (L.) Scop.; Ulvenhout (de J.); Noorbeek (R. J. Hoogervorst, opg. Staatsbosbeheer).
- Crepis biennis* L. f. *tubulosa* Beger; Eys, L. (Dr F. P. Jonker en E. A. Mennega).

- Crepis capillaris* (L.) Wallr., met bleekgele bloemen; Tinaarloot, Dr., 1953 (Unio).
- Cryptostemma calendulaceum* R. Br.; Veenendaal, woladventief (M. T. J.).
- Doronicum willdenowii* Rouy; Driesum (v. d. P.).
- Echinops commutatus* Juratzka; Lent, verwilderd, 1930 (K. en R.).
- Echinops sphaerocephalus* L.; Ewijkse Waard, 1944 (Joh. Jansen en R.).
- Hieracium bauhinii* Bess.; Epen, L., aan de weg van Terziet naar het Bovenste bos (Dr F. P. Jonker); tussen Cadier-en-Keer en Bemelen (id.); hellingen ten N. van Nyswiller (id.).
- Hieracium caespitosum* Dum.; Delft, spontaan in tuin (H. Heijligers).
- Hieracium caespitosum* Dum. \times *pilosella* L. (*H. flagellare* Willd.); Tegelen, leemgroeve (I.V.O.N. exc.).
- Hieracium piloselloides* Vill.; Bergeijk, wegrand (de J.).
- Scorzonera humilis* L.; Elspeterheide (J. de Smidt, opg. Staatsbosbeheer).
- Silybum marianum* (L.) Gaertn.; Rotterdam, meelfabriek (de J., K., v. O. en R.).
- Stenactis strigosa* (Mühlenb. ex Willd.) DC.; N.O.-Polder, bij De Voorst (Unio).
- Tragopogon porrifolius* L.; Noordwijk, in de duinen (J. Moerkerk).
- Xanthium spinosum* L.; Veenendaal, woladventief (M. T. J.).
- Echinodorus repens* (Lamk.) Kern et Reichg.; Vlijmen, Moerputten, 1953 (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer).
- Potamogeton nodosus* Poir.; in de Maas beneden de stuw bij Linne, L. (C.).
- Potamogeton trichoides* Cham. et Schld.; Zandburen, Z.-zijde van het Leekster Meer, 1953 (C.).
- Allium carinatum* L.; tussen Beetgum en Beetgumermolen (P. S. Formsma en v. d. P.).
- Allium ursinum* L.; Augustinusga, bos (v. d. P.).
- Juncus filiformis* L.; Vlijmen, Moerputten, 1953 (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer).
- Carex acutiformis* Ehrh. f. *maxima* (Urb.) P. Junge; Zwammerdam (de J.); Tegelen (I.V.O.N. exc.).
- Carex appropinquata* Schum.; Elp, gem. Westerbork, Dr. (Chr. G. van Leeuwen, opg. Staatsbosbeheer); Voltherbroek, Ov., 1952 (id.).
- Carex aquatilis* Wahlenb.; beekdal ten Z. van Gasteren, Dr., 1953 (C.).
- Carex demissa* Hornem. \times *hostiana* DC. (C. \times *fulva* Good.); Eernewoude (D. Franke en v. d. P.); Veenendaal, Meeuwenkamp (M. T. J. en v. d. P.).
- Carex extensa* Good.; N.O.-Polder, omgeving van Urk, 1950 (B.).
- Carex dioica* L.; Elp, gem. Westerbork, Dr. (Chr. G. van Leeuwen en H. Schimmel); De Dulver bij Capelle, N.-Br. (id.).
- Carex limosa* L.; De Dulver bij Capelle, N.-Br. (Chr. G. van Leeuwen).
- Carex trinervis* Degl.; Diever, Dr., landgoed Berkenheuvel, 1953 (Dr W. Beijerinck).
- Scirpus americanus* Pers.; Vlieland, Ruige Plak, 1946 (W. Meijer).
- Calamagrostis neglecta* (Ehrh.) G., M. et Sch.; Leusener Maten, W. van Ommen (Unio).
- Eragrostis megastachya* (Koel.) Link; Renesse (de V.).
- Eragrostis tef* (Zucc.) Trotter; Renesse, Molenbelt (de V.).
- Glyceria declinata* Bréb.; Ballo, Dr., 1953 (Unio); Tegelen (I.V.O.N. exc.); Eijserbos, Z.-L. (R.); De Bissen bij Mechelen, Z.-L. (v. O.); Epen, Elzeter-

bos (R.); id., Onderste bos (R.). De verspreiding van deze soort in ons land is nog onvoldoende bekend.

Glyceria fluitans (L.) R. Br. \times *plicata* Fr. (*G.* \times *pedicellata* Townsend); Leiden (de J.); Wassenaar, Maaldrift (K. en v. O.).

Hordeum jubatum L.; Rotterdam (de J.).

Hordeum murinum L. ssp. *leporinum* (Link) A. et G.; Clinge, Zeel., bij textielabriek, 1953 (de V.).

Lolium strictum Presl; Nijmegen, ruigte aan de Weurtse weg, 1927 (K. en R.).

Phalaris minor Retz.; Tilburg, wolwasserij (v. O. en R.).

Phalaris paradoxa L. var. *intermedia* Coss. et Dur.; Kruiningen, 1953 (de V.); Krabbendijke (de V.).

Goodyera repens (L.) R. Br.; Havelte, Uffelterveen, 1953 (J. de Smidt, opg. Staatsbosbeheer); tussen Doorn en Austerlitz (Dr M. F. Mörzer Bruijns, opg. Staatsbosbeheer); Chaam, N.-Br., 1953 (Van Alphen, opg. Staatsbosbeheer).

Leiden, September 1955.

Rijksherbarium, Nonnensteeg 1.

ZOOGDIEREN IN EN OM DEVENTER

B. HOEKSTRA.

De bedoeling van dit stukje is een overzicht te geven van de zoogdierfauna van Deventer en omgeving.

De gemeente Deventer is in verhouding tot de omliggende gemeenten vrij klein. Bovendien is ze intensief bebouwd. Een uitzondering hierop maakt een deel dat zich aan de linker IJsseloever bevindt; behalve een bebouwd gedeelte bevat dit voornamelijk buitendijks bouw- en weiland, afgewisseld met enkele verspreide kolken, moerasige terreinen en rietlanden.

Ondanks de betrekkelijk geringe oppervlakte en de over het algemeen intensieve bebouwing zijn er tot heden binnen de gemeentegrenzen 23 verschillende zoogdier-soorten waargenomen nl. de nummers 1 tot en met 4, 6 tot en met 10, 13, 15 en 19 tot en met 30 van de hierna volgende lijst. De overige in de lijst genoemde soorten zijn, hoewel niet in de gemeente Deventer zelf, toch alle waargenomen binnen een straal van ± 6 km.

De meeste waarnemingen en vangsten werden gedaan na 1950. Slechts wat de Veldspitsmuis betreft is gebruik gemaakt van een opgave in de literatuur (Mörzer Bruijns, In het voetspoor van Thijssse). Behalve door waarnemingen of vangsten zijn vele gegevens verkregen door het ontleden van uileballen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat alle ballen verzameld werden bij nesten. Dit in verband met het feit dat buiten het broedseizoen, speciaal gedurende de trek, de inhoud der braakballen over grote afstanden aangevoerd kan zijn, waardoor een volkomen foutief beeld van de verspreiding der prooidieren zou ontstaan.

1. Mol - *Talpa europaea*.

Algemeen, vooral op de uiterwaarden langs de IJssel, waar bij hoge waterstand van de rivier vele exemplaren omkomen of door stropers worden buitgemaakt. Op de Stadslanderijen